

dets Afgiftside, og jeg skal da først omtale nogle af Statterne. Jeg tror, det er Noget, som i streng Forstand hører til Finantslovens Behandling, og jeg vil naturligvis med det Samme ogsaa komme til at berøre det, som staar i Forbindelse med de nævnte Statter. Hvad er Finantsloven? Finantsloven kan betragtes fra flere Sider, den kan betragtes fra den finantielle Side, fra den økonomiske Side, som de to Herrer, der først have havt Ordet, have betragtet den fra, og den kan ogsaa betragtes fra den praktiske Side, fra Fremstridets, fra Udviklingens Standpunkt, og det er navnlig fra den Side, at jeg vil betragte den. Vor finantielle Stilling er saa let overfuelig, at ethvert Barn, som kan regne med de fire Species, kan sætte sig ind i, hvorledes den hele finantielle Stilling egentlig er. Saaledes var det ikke i Monarkiets Dage, da kunde man ikke saa let faae Indsigt i, hvorledes Sammenhængen egentlig var. Nu er Alt let overfueligt og let tilgængeligt, saa jeg finder ingen Anledning til at gjøre Betragtninger med Hensyn til den finantielle Side. Enhver kan gjøre Sammendrag af den statistiske Tabel, som vi have, og sammenholde den med Anmærkningerne til Finantsloven, der foreligger, og han vil da, naar han fortaar sig paa at faae op, se, hvorledes hele den finantielle Stilling er. Finantsloven er efter min Mening et Speilbillede af Livet, som det rører sig i politisk og økonomisk Henseende, og Finantsloven vil derfor ogsaa efter min Mening afgive en ganske god Maalestof for, hvorvidt Lovgivningsmagten og Bevillingsmyndigheden i det Hele taget opfylder sin Forpligtelse. Altsaa med Udgangspunkt fra den indre Udvikling agter jeg at fremkomme med nogle Betragtninger i Anledning af det Budget, som her er os forelagt. Af Statter skal jeg da først omtale Hartkornstatterne. Jeg har i de senere Aar været af den Mening, at Hartkornet ikke var til at røre ved, skjøndt det er forekommet mig, at der var noget Arimeligt i, at Hartkornet skulde være bestemt. Jeg er paany bleven bestyrket i min oprindelige Opfattelse, at Hartkornet kunde man dog nok røre ved, ved at gennemlese nogle Betragtninger, som Professor Falbe-Hansen har gjort gjældende. Jeg kan ikke se Andet end, at han maa have fuldstændig Ret deri, at, om man end med en vis Ret kan sige, at Gammelstatten er en Prioritet i Eiendommen, saa gjælder dette ingenlunde for de nye Statters Vedkommende, og det kan paa ingen Maade være Tilfældet med Hensyn til Kommuneskatten. Det er en bekendt Sag, i hvilken Grad Kommuneskatterne ere vøgede, og Kommuneskatterne blive i alt Fald for Amtsreparationsfondens Vedkommende ubelukkende ubredede efter Hartkorn. Det er mig velbekendt, at her kan lægges en Trediedel over paa Kommunerne, lignet paa samme Maade som de øvrige Kommuneskatter, men det er mig ogsaa bekendt, at

Amtsraadene ikke i Reglen anvende denne Fremgangsmaade. (En Stemme: Af og til). Saa maatte, de kunne jo gjøre det, og jeg har ogsaa bemærket, at et enkelt Amt engang har gjort det, men det er ellers meget sjældent. Vil man altsaa indvilge i, at Gammelstatten er en Slags Prioritet, kan det Samme dog paa ingen Maade gjælde for Kommuneskatternes Vedkommende, som ere vøgende. Naar man veed, i hvilken Grad Hartkornet er ulige fordelt, kan jeg ikke Andet end give den Rante Tilslutning, at det ikke vilde være af Veien at faae det nye Hartkorn omreguleret, saaledes at de samme 370,000 Tr. Hartkorn eller saa omtrent — bibeholdtes for Landet, men bleve fordelte paa en efter Forholdene og de foreliggende Omstændigheder passende Maade. Det vil koste en Slump, siger et æret Medlem, men efter hvad jeg har set oplyst, kan det udføres omtrent for den samme Sum — eller maatte noget større — som den sidste Indkomstskat, der blev paalignet. Man maa nemlig huske paa, at vi have et saa fortrinligt Materiale. Jeg holder her i min Haand et Værk, som jeg skal henvise det ærede Medlem til. Naturligvis er det ikke noget Evangelium, det er udgivet af Falbe-Hansen og Scharling, det vil ses, at man der har opstillet den samme Beregning og gjør gjældende, hvad der jo er meget rigtig, at vi nu have fortrinlige Kort og Dypmaalinger fra Generalstaben, altsaa saa fortrinlige Forarbejder, at Arbeidet ikke vil blive uoverkommeligt. Selv om det skulde koste nogle Gu brede Tusinder, saa er der ingenlunde dermed sagt, at det i og for sig var galt. Jeg vil to, at det for det nye Hartkorns Vedkommende, altsaa med Hensyn til Kommuneskatter, vilde være ret tjenligt, at der blev foretaget en Omordning; men jeg skal ikke opholde mig længere derved, men gaa til noget Andet, som ligger mig mere paa Sinde, nemlig Bygningsafgiften. Bygningsafgiften er i særlig Grad vøget. Ved Aarhusvedets Begyndelse var den 300,000 Kr., og nu er den over 2 Mill. Kr. Saa Forhaand vil jeg nu erklære, at det ingenlunde er min Mening, at Bygningsafgiften skulde affattes. Jeg veed, hvorledes den staar som i en Sidesilling til Hartkornstatterne. Det er heller ikke min Mening, at den skulde lægges paa alle Bygninger. Det vilde være uretfærdigt, de Bygninger der tilhøre Volsbruget, bestattes gennem Hartkornet. Men det kan dog ikke negtes, at Bygningskatten er uretfærdig. Dertil kommer, at den er stadig vøgende, hvorimod Hartkornstatterne ere faste. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgfreds (Hummelby) stillede i sidste Samling en Forespørgsel til den ærede Conseilspræsident, om han var rede til at foretage en Omordning af Bygningsafgiften, men jeg tror ikke, at Thinget eller Publikum i det Hele af denne Forhandling blev synderlig klogere